

'S'ha demostrat al llarg de la història que totes les fronteres i les barreres acaben caient'

Figueres acull els camins que segueixen els refugiats per arribar a Europa, des del front de guerra en una exposició de Joakim M.Vila

Les imatges s'exposen a Casa Empordà fins al 26 de novembre

La Casa Empordà de Figueres acull un centenar de fotografies colpidores en blanc i negre que abasten des del front de guerra de Mossul (Iraq) fins als assentaments de refugiats a les fronteres i a l'interior d'Europa. L'exposició 'Hègira, una mirada des del front de guerra fins a la fortalesa Europa' inclou imatges en diversos escenaris del Kurdistan, Líban, Grècia, Sèrbia, Hongria, Alemanya, França i Espanya en el moment en què la Unió Europea i Turquia signen l'acord per bloquejar el flux de migrants des de la Mediterrània oriental cap a Europa, on s'habiliten tanques i murs

per a contenir-lo i limitar-ne l'entrada. L'autor de les imatges és el figuerenc Joakim M. Vila, llicenciat en Antropologia i Treball Social i postgraduat en Desenvolupament i Cooperació Internacional. La fotografia i la viodegrafia han estat des de fa 15 anys, un privilegi personal a l'hora de documentar la realitat i els conflictes presenciats arreu del món.

Quan i com comença el viatge que veiem a Casa Empordà?

El juny de 2016 ja estic a l'Iraq i el desembre acabo a Melilla, fotografiant el conflicte des de l'origen, al front de guerra de Mossul, fins a l'arribada a Europa. És una feina de poc més d'un any molt actualitzada. L'exposició seguirà rodant un any més a Girona, Barcelona i Madrid. Els primers refugiats que vaig veure van ser els refugiats birmans a Tailàndia, ara fa uns 20 anys, la segona trobada amb refugiats va ser a la guerra del Congo l'any 2008, i un apartat de la mostra inclou imatges d'aquests desplaçats interns. I ara portava de cap, feia temps, fer el recorregut global i absolut dels refugiats des d'un front de guerra com a punt de partida i vaig escollir un on, particularment, em pogués sentir una mica més protegit.

Què expliquen les imatges?

Són més de cent fotografies amb panells informatius que expliquen amb detall tot aquest viatge en el qual he volgut immersir la gent. He volgut treballar l'espai d'exposició com si es tractés d'un camp de refugiats, d'una de les fronteres que trobem a Europa, tancada. Mostra el trajecte des del front de guerra fins a arribar a les nostres

fronteres europees amb tot el corresponent atac als drets humans.

Una realitat extremament dura.

Fotografiar aquest front de guerra pot il·lustrar molt bé aquest origen dels refugiats: s'estaven alliberant els pobles circumdants a la ciutat de Mossul, al nord de l'Iraq i era un espai únic per veure com sortien del front de guerra i travessaven la frontera dins el Kurdistan. Passem al primer camp, a les mateixes trinxeres on s'allotgen els refugiats, llavors passen al camp de Divaga a 10 km, on la gent sortia ferida i arribava trastocada després de passar tota la nit saltant camps de mines i disparats per franc tiradors dèspotes de l'estat islàmic i alguns d'ells ja passaven a altres camps de refugiats dins el Kurdistan. Després passo al Líban, una segona esfera de refugiats que creuen des de Síria, i veus els camps informals en un espai poc protegit. El 40% de la població, al Líban, són refugiats, perquè ens adonem de la vergonya que hauríem de sentir a Europa quan es tracta de redistribuir 160.000 refugiats que estan estancats a Grècia i Itàlia, molts d'ells seguint pagant a màfies. Hi ha refugiats que han tardat més de tres anys en arribar des dels seus països d'origen amb una mitjana de despesa d'entre 10.000 i 15.000 euros. Arribem a Europa, estem a Lesbos, i es troben que han tancat fronteres. Les màfies segueixen treballant des de Tessalònica, te'ls trobes pels carrers creuant a Macedònia, Albània, Bulgària, la majoria sent deportats en calent un cop han creuat, trencant-se tots els protocols internacionals i Europa mirant cap a una altra banda, posant tanques, concertines, on molta gent ha quedat atrapada, decapitada, trobant-se amb les precarietats de l'hivern, la fred, la gana i tot això passa al cor d'Europa, perseguits a cada frontera on van, assaltats per bandes d'ultradreta i tancant-se camps de refugiats. D'aquí arribem a totes les fronteres d'Europa i el drama sempre és el mateix. El refugiat mai fa marxa enrere i les tanques mostren la nostra incapacitat de solucionar un problema sociopolític, mentre el govern espanyol segueix venent armes a l'Aràbia Saudita.

Topem amb mirades que ho diuen tot.

La intenció era mostrar una realitat des dels ulls d'aquestes persones que són refugiades i traslladar aquests sentiments d'allà fins aquí, volia traslladar la informació a un espectre social més ampli. Per a qui tingui un cor mínimament potable, aquesta informació pot fer-li canviar la consciència. Les imatges retraten escenes quotidianes per a tots els públics, expliquen una crua realitat i que la gent pugui treure una reflexió, crec sempre en l'efecte mirall. Qualsevol expressió cultural no explica una cosa d'un tercer, està explicant una cosa d'un mateix. En aquesta situació en què han acabat, podríem haver acabat nosaltres, els nostres pares, fills, avis, de fet també les nostres famílies i avantpassats van passar per això, el factor que lliga l'exposició a la nostra història està perfectament actualitzat. La immigració no té fronteres, existeix des que l'home és home, sempre s'ha expandit per trobar un lloc millor on viure.

L'espectador com ha reaccionat a aquest testimoni gràfic?

Hi ha gent que s'ha emocionat, si l'exposició pot provocar un petit efecte en la consciència de les persones, ja he aconseguit l'objectiu. Quan parlem d'immigrant o refugiat a casa nostra, voldria que la gent fos molt conscient del recorregut que han tingut. M'ho miro des del punt de vista humanitari, després com a crítica sociopolítica i, en tercer lloc, parlar d'integració, crear un espai on flueixi el diàleg. Aquests refugiats són la punta de l'iceberg, el tsunami està a punt d'arribar i hem de canviar les nostres consciències per entendre aquesta nova situació que d'aquí a uns anys serà molt més gran. La gran migració està per arribar, entraran. S'ha demostrat al llarg de la història que totes les fronteres i totes les barreres acaben caient. Aquesta acció cultural serveix per donar veu a aquests refugiats que mai s'han pogut expressar.

Font del document:

http://www.emporda.info/cultura/2017/11/24/sha-demostrat-al-historia-que/375250.html?utm_source=rss